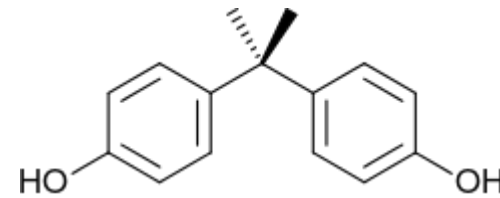

Green Key kriteeriumid. Pesu ja puhastus

Heli Nõmmsalu
Balti Keskkonnafoorum
16.06.2022

Käsitletavad teemad:

- 1) Pesemise ja puhastuse valdkonna kriteeriumite tutvustus
- 2) Ohtlike kemikaalide tervise- ja keskkonnamõjud
- 3) Ökomärgiste taust, kriteeriumid
- 4) Ökomärgistega puhastusvahendid, näited
- 5) Kuidas ära tunda rohepesu
- 6) Desinfitseerimisvahenditele esitatavad nõuded, biotsiidiregister
- 7) Kust saada infot toote kasutuse ja koostise kohta, ohutuskaardid
- 8) Ohumärgistus ja informatsioon pakenditel

Detergent

Pesemis- ja puhastusvahendid on detergendid - ained või segud, mis sisaldavad seepe ja/või muid pesemiseks ja puhastamiseks ettenähtud pindaktiivseid aineid

Detergendid on ette nähtud mistahes pesemis- ja puhastusprotsessideks

Detergentides kasutatakse sageli ohtlikke kemikaale, selleks et tooted täidaksid oma eesmärgi

Kemikaalid on ohtlikud, kui nad oma omaduste tõttu kahjustavad tervist, keskkonda või vara

Millised kemikaalid kahjustavad inimest ja keskkonda?

Püsivad

Ei lagune keskkonnas

Akumuleeruvad (rasvkoos)

Kasvav bioakumulatsioon

Kantserogeensed
(põhjustavad vähkkasvajaid)

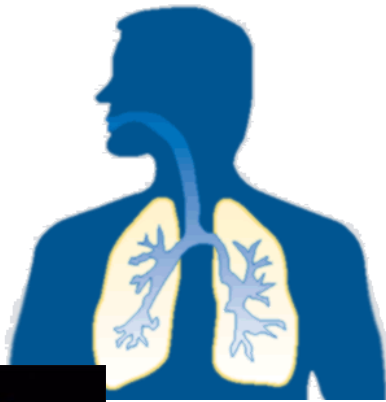
Toksilised

Reproduktiivtoksilised
(põhjustavad arenguhäireid)

Mutageensed
(põhjustavad geenimuutusi)

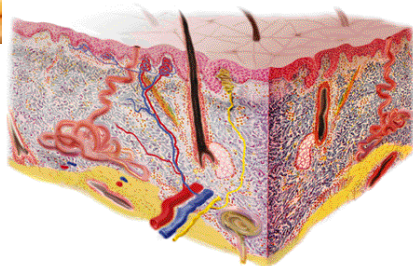
Kuidas kemikaalid sisenevad inimorganismi?

- Sissehingamisel, hingamisteede kaudu

- Toiduainetest

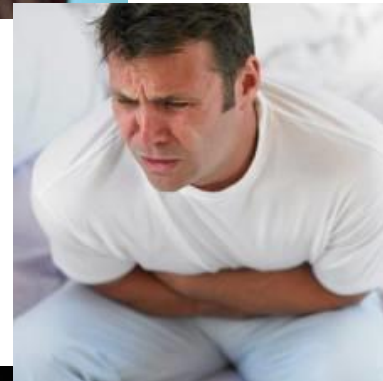

- Nahaga kokkupuutel, läbi naha imendudes

Mõju tervisele: otsene/kohene

- Allergia
- Silmakahjustused
- Mürgitus
- Uimasus ja peavalud
- Põletus

Mõju tervisele: pikaajaline

- Hormoonsüsteemi kahjustumine
- Geneetilised muutused
- Kroonilised hingamisteede haigused (astma)
- Vähkkasvaja teke
- Püsiv allergia

Prantsuse uuringus leiti, et 20% kõikidest dermatoloogia alastest konsultatsioonidest algatati patsientide poolt, kes olid oma töökohal kokku puutunud desinfektsioonivahendite või pesuainetega

Allikas:

<http://www.wien.gv.at/english/environment/protection/pdf/wides-folder.pdf>

Kahjulikud mõjud:

- **Limaskesta ja naha ärritused**
- **Söövitav toime**
- **Sensibiliseeriv toime**
- **Allergiad, ekseemid**

Mõju keskkonnale:

Otsene/kohene:

- **Veereostus**, nt kui toodete jäägid satuvad üldkanalisatsiooni;
- **Kahju elusloodusele** - taimede ja putukate hävimine tarbekeemia jääkide sattumisel loodusesse

Pikaajaline:

ohtlike ainete kuhjumine keskkonnas, nt kalade rasvkoesse, sealt jõuavad need ained ka inimese toidulauale

Enamlevinud ohtlikud ained puhastustoodetes

SÄILITUSAINED

LAHUSTID

LÕHNAAINED

PINDAKTIIVSED AINED/PESUAINED

Ohtlikud koostisained

PESUAINED

(PINDAKTIIVSED AINED)

Fosfaadid (naatriumtripolüfosfaat, TPP),
tseoliit, etüleendiamiintetraädikhape (EDTA),
nitrilotriädikhape (NTA)

TPP on asendatav selliste
ainetega nagu näit.
fosfonaadid või tseoliit

- **Tseoliiti** sisaldav vahend võib tundlikku organismi ärritada (nahaärritused); ei taha sageli, vaatamata hoolikale loputamisele, pesust välja tulla
- **Fosfonaadid** lagunevad keskkonnas aeglaselt

Nitrilotriädikhape (NTA) - võib olla kantserogeenne ehk vähki tekitav

Etüleendiamiintetraädikhape (EDTA) – võib koguneda organismi ja keskkonda

SULFAADID

(ANIOONSED
PINDAKTIIVSED
AINED)

Ammooniumlaurüülsulfaat (ALS, Ammonium Lauryl Sulfate)
Ammooniumlaurüüleetersulfaat (ALES),
Naatriumlaurüülsulfaat (SLS, Sodium Lauryl Sulfate)
Naatriumlaurüüleetersulfaat (SLES)

- Cocoglucoside - taimse päritoluga tensiid (suhkrutensiid)

Looduslik pindaktiivne aine, saadakse kookosõlist ja puuviljasuhkrutest

Ohtlikud koostisained

SÄILITUS- AINED

Formaldehüüdi vabastavad ained:
DMDM hüdantoiin (DMDM Hydantoin),
imidasolidinüül uurea (Imidazolidinyl urea),
diasolidinüül uurea

Methylchloroisothiazolinone, Methylisothiazolinone

- Tugevad nahaärritajad ja allergeenid
- võivad põhjustada allergilisi reaktsioone, nahapõletikku

LÕHNAAINED (FRAGRANCE)

26 allergilist lõhnaainet: Amyl Cinnamal, Amylcinnamyl Alcohol, Anise Alcohol, Benzyl Alcohol, Benzyl Benzoate, Benzyl Cinnamate, Benzyl Salicylate, Butylphenyl Methylpropional, Cinnamal, Cinnamyl Alcohol, Citral, Citronellol, Coumarin, Eugenol, Hexyl Cinnamal, Hydroxycitronellal, Hydroxyisohexyl-3-Cyclohexene Carboxaldehyde, Isoeugenol, Limonene, Linalool jt.

- Võivad põhjustada allergiat. Mõned neist võivad kahjustada inimese immuunsüsteemi

Puhastusvahendite ohutust ja nendes sisalduvaid kemikaale reguleerib
Euroopa Liidu detergendumäärus

➤ Inimese tervisele ja keskkonnale kõige ohtlikumate kemikaalide (näit. mürgised, looduses mitte lagunevad, tugevat allergilist reaktsiooni või nahaärritusi põhjustavad jne) kasutamine on lubatud vaid rangelt piiratud kontsentratsioonides

Oluline on, et nii keskkonnale kui ka inimeste tervisele avaldatava mõju vähendamiseks kasutataks ohtlikke kemikaale sisaldavaid puhastustooteid võimalikult vähe

Kasutage ökomärgistega tooteid!

Ökomärgised

Ökomärgistega tooted on inimestele, loomadele ja keskkonnale vähem kahjulikud, kuna sisaldavad vähem ohtlikke kemikaale

- Usaldusväärne ökomärgis tagab, et toode või teenus täidab rangeid keskkonnanõudeid
- Usaldusväärne ökomärgis tähendab seda, et **selle on sertifitseerinud sõltumatu osapool**

Mis tahes toode, millel on ökomärgis, on läbinud põhjaliku testimise sõltumatu institutsiooni poolt, kes on tõendanud toote vastavust ökomärgise kriteeriumitele

- Ökomärgist kandva toote keskkonnamõju vähendamisel on arvestatud kogu toote elutsükliga
- Ökomärgis tõestab, et märgistatud toode on keskkonnasõbralikum kui teised samasse tooterühma kuuluvad tooted

Kohustuslik kriteerium: vähemalt 90% igapäevastest keemilistest puhastustoodetest on tunnustatud ökomärgisega

- Hõlmab tooteid, mida kasutatakse numbritubade, konverentsiruumide, restoranide, ühiskasutatavate alade (v.a ujumisbasseinide) ja personalialade (v.a köökide ja pesuköökide) igapäevasel koristusel
- Kui ettevõtte ei saa osta kohalikult turult igapäevaseid keemilisi puhastustooteid, millest vähemalt 90% on tunnustatud ökomärgisega, võib kaaluda teisi puhastusmeetodeid (*kemikaalivabu puhastus- ja desinfektsioonimeetodeid nagu deioniseeritud vee kasutus, vee elektrolüüs, kõrgsurvepesu*). Kui kumbki nimetatud võimalustest ei ole võimalik, saab ettevõtte paluda end kriteeriumist vabastada.
- Kui ettevõtte taotleb kriteeriumist vabastust, tuleb esitada tõendid, et ettevõttel ei ole õnnestunud osta kohalikult turult igapäevaseks kasutuseks mõeldud keemilisi puhastusvahendeid, millel on tunnustatud ökomärgis, ja ta on kaalunud teisi puhastusmeetodeid.

Pesu- ja puhastusvahendite tunnustatud ökomärgised

	<p>EL-i ökomärgis Lilleke</p>	<p>Euroopa Komisjon</p>	<p>30 toote- gruppi</p>	<p><u>Puhastusvahendid,</u> kosmeetika, tekstiilid, ehitusmaterjalid, koopiapaber jt</p>	<p>EU Ecolabel - Environment - European Commission (europa.eu)</p>
	<p>Põhjamaade ökomärgis Luik</p>	<p>Põhjamaade Ministrite Nõukogu</p>	<p>65 toote- gruppi</p>	<p>Puhastusvahendid, arvutid, sisevärvid, mööbel, tekstiil jt</p>	<p>Nordic Ecolabel Nordic Ecolabel (nordic- ecolabel.org)</p>
	<p>Saksamaa ökomärgis Sinine Ingel</p>	<p>Saksamaa</p>	<p>5 põhikate- gooriat</p>	<p>Puhastusvahendid, paber ja printimine, ehitus jt</p>	<p>Blue Angel The German Ecolabel (blauer-engel.de)</p>
	<p>Ökomärgis Ecocert</p>	<p>Ecocert Group Prantsusmaa</p>	<p>~ 150 standardit</p>	<p>Puhastusvahendid, kosmeetika jt</p>	<p>Ecocert Act for a more sustainable world</p>
	<p>Ökomärgis ICEA</p>	<p>Itaalia</p>	<p>6 põhikate- gooriat</p>	<p>Puhastusvahendid, kosmeetika, tekstiil jt.</p>	<p>Certifications – ICEA Certifica</p>

Pesu- ja puhastusvahendite tunnustatud ökomärgised (2)

Eestis vähem levinud

	USA ökomärgis Green Seal	NGO keskkonnaalane	12 kategooriat	Puhastusvahendid, paber, värvid jt.	Home Consumers - Green Seal
	USA ökomärgis Cradle2Cradle	Products Innovation Institute	12 kategooriat	Puhastusvahendid, paber, mänguasjad jt.	https://www.c2certified.org/get-certified/product-certification

Ökomärgisega puhastusvahendid:

- Ei sisalda üle 0,01 % lõpptoote massist aineid, mis on määratletud **väga ohtlike ainetena** ja kantud kemikaalimääruse REACH kandidaatainete loetellu. Loetelu on Euroopa Kemikaaliagentuuri kodulehel: [Autoriseerimisele kuuluvate väga ohtlike ainete kandidaatainete loetelu - ECHA \(europa.eu\)](https://echa.europa.eu) (praegu 223 ainet)
- Ei sisalda üle 0,01% lõpptoote massist aineid, mis on toksilised, ülitundlikkust tekitavad, mutageensed, reproduktiivtoksilised, kantserogeensed, mürgised veeorganismidele
- Ei sisalda fosfaate
- Ei sisalda klooriühendeid
- Kõik tootes kasutatud pindaktiivsed ained peavad olema kiirelt biolagunevad - biolagunemise tase (mineralisatsioon) 28 päeva möödumisel vähemalt 60 %
- Lõhna-, säilitus- ja värvainetele ning ensüümidele piirangud
- Veeorganismide kaitseks: toodetel kindlad lahjenduspiirid; lõpptoode ei tohi olla veekeskkonnale ohtlik

Euroopa Liidu ökomärgis Lilleke

ELi ökomärgise tooterühmad ja kriteeriumid:

[ELi ökomärgise tooterühmad ja kriteeriumid](#) | Keskkonnaagentuur Eesti keeles

Tooterüm: koristamine
Pesu- ja koristusvahendid

Ökomärgis Lilleke kasutajad Eestis, omavad sertifitseeritud puhastusvahendeid:

AS ESTKO

MAYERI INDUSTRIES AS

IDEST-CHEM OÜ

ESTKO ACIDO
SANITAARRU-
MIDE PESUAINE

ESTKO MULTI
LÖHNATU
ÜLDPUHASTUS
AINE

MAYERI
SENSITIVE
ÜLDPUHASTUS
VAHEND

IDEST-CHEM
ECONOM
UNIVERSAALNE
PUHASTUS-
VAHEND

Keelatud ained

Tootes ega üheski selle koostisse lisatud segus ei tohi olla järgmiseid aineid:

- **alküülfenooletoksülaadid ja nende derivaadid,**
- **EDTA (etüleendiamiintetraäädikhape) ja selle soolad,**
- **5-bromo-5-nitro-1,3-dioksaan,**
- **2-bromo-2-nitropropan-1,3-diool,**
- **diasolinidüülkarbamiid,**
- **formaldehüüd,**
- **naatriumhüdrosümetüülglytsinaat,**
- **nitromuskused ja polütsükliilised muskused, nagu näiteks:**
 - **muskusksüleen: 5-tert-butüül-2,4,6-trinitro-m-ksüleen,**
 - **muskusambrett: 4-tert-butüül-3-metoksü-2,6-dinitrotolueen,**
 - **muskusmoskeen: 1,1,3,3,5-pentametüül-4,6-dinitroindaan,**
 - **muskustibetiin: 1-tert-butüül-3,4,5-trimetüül-2,6-dinitrobenseen,**
 - **muskusketoon: 4'-tert-butüül-2',6'-dimetüül-3',5'-dinitroatsetofenoon,**
 - **HHCB (1,3,4,6,7,8-heksahüdro-4,6,6,7,8,8-heksametüültsüklopenta(g)-2-bensopüraan),**
 - **AHTN (6-atsetüül-1,1,2,4,4,7-heksametüültetraliin)**

Lõhnaained

- Toodetes ei tohi olla lõhnaaineid, mis sisaldavad nitromuskuseid või polütsükllisi muskuseid
- Lõhnaained, mille suhtes kohaldatakse deklareerimisnõuet (tuleb märkida pakendile) ning lõhnaained, mis võivad põhjustada allergilist nahareaktsiooni või sissehingamisel põhjustada allergiat, astma sümptomeid või hingamisraskusi,
- ei või esineda koguses $\geq 0,010\%$ (≥ 100 ppm) aine kohta

Lenduvad orgaanilised ühendid

- Toodetes ei tohi olla rohkem kui 6 massiprotsenti lenduvaid orgaanilisi ühendeid (keemispunkt allpool $150\text{ }^{\circ}\text{C}$).
- Veega lahjendatavate kontsentreeritud toodete puhul ei tohi lenduvate orgaaniliste ühendite (keemispunktiga allpool $150\text{ }^{\circ}\text{C}$) kogusisaldus pesuvees ületada 0,2 massiprotsenti.

Ökomärgis Põhjamaade Luik

55 ökomärgise tooterühma
ja kriteeriumid

[Sets of criteria | Nordic
Ecolabel \(nordic-
ecolabel.org\)](#)

Ainult inglise keeles

Tooterüm:
puhastusvahendid

Ökomärgisega Põhjamaade Luik on
turul saadaval erinevate tootjate
tooteid

**KIILTO SANITOP
EVO PUHASTUS-
AINE**

**KIILTO OPTIMAL
PÕRANDA
PUHASTUSAINE**

Ökomärgis Ecocert

[Eco-friendly cleaning and household products | Ecocert](#)
Ainult inglise keeles

Looduslikud puhastusvahendid:
Ecocert looduslike
puhastusvahendite standard –
Looduslikud pesuvahendid

Ökomärgisega ECOCERT
puhastusvahendite Eesti tootja:
Mulieres, kuid saadaval ka teiste
tootjate tooteid

MULIERES
LOODUSLIK
ÜLDPUHASTUS-
VAHEND
SENSITIVE

MULIERES
LOODUSLIK
ÜLDPUHASTUS-
VAHEND CITRUS

ECOVER (BELGIA)
ÜLDPUHASTUS-
VAHEND

Ökomärgis ICEA

[Eco-friendly cleaning and household products | Ecocert](#)
Ainult inglise keeles

Looduslikud puhastusvahendid:
Ecocert looduslike
puhastusvahendite standard –
Looduslikud pesuvahendid

Ökomärgisega ICEA on Eesti
turul tooteid saadaval

**FRIENDLY ORGANIC
ECOLUNES
ÜLDPUHASTUS-
VAHEND**

Rohepesu

Paljud ettevõtted kasutavad keskkonnavalaseid väiteid ilma piisavate tõenditeta („rohepesu“), st keskkonnaväidete või õiglase turustamise nõudeid ei rakendata

Mõnes tööstussektoris soovivad ettevõtted innukalt teada anda, et nad on „rohelised“ – näiteks kodukeemia

Tootjate rohepesu katsed:

Pakendil on roheline lehe sümbol koos tekstiga „looduslikku päritolu“. Puudub teave sellise märgise tähenduse ja kasutamise kohta

Hea näide	Eksitav teave
Oma veebisaidil teatab ettevõtte selgelt, millistele toodetele on antud ökomärgis.	„Meie tooted on keskkonnasõbralikud“ – kuigi tegelikult on vaid mõnel tootel ökomärgis.

Hea näide	Eksitav teave
Reklaam väidab, et pesuvahend ei sisalda fosfaate ega lõhnaaineid.	Tootereklaam väidab, et see on „100% looduslik“, kuid toode sisaldab kunstlikult sünteetud komponente.

Kohustuslik kriteerium: Desinfitseerimisaineid tuleb kasutada ainult vajaduse korral ja kooskõlas hügieeni puudutavate õigusaktidega

- Keemilisi desinfitseerimisaineid tohib kasutada ainult siis, kui teised meetodid ei ole desinfitseerimisele hea asendus (kriteerium ei kehti käte desinfitseerimise puhul)
- Arvestades nende võimalikku mõju keskkonnale ja tervisele, kasutatakse desinfitseerimisaineid võimalikult vähe, need asendatakse vähem kahjulike ainetega ja/või neid kasutatakse vaid siis, kui see on vältimatu.
- Riiklikud ametiasutused peavad olema desinfitseerimisained heaks kiitnud ning neid tohib kasutada ainult kohtades, mis on märgitud materjali ohutuskaartidel ja/või teistel tehnilistel teabekaartidel.
- Desinfitseerimisaineid tohivad kasutada ainult koolitatud töötajad või selleks loa saanud välistöövõtjad
- Kui riigiasutused kehtestavad hügieenireeglid, mis on rangemad või selle kriteeriumiga vastuolus, järgib ettevõtte riiklikke eeskirju

Desinfitseerimisained on biotsiidid

Biotsiid on toode, mis sisaldab toimeainena kemikaali või mikroorganismi, mis hävitab, tõrjub, muudab kahjutuks või võitleb inimesele kahjulike organismide vastu

Biotsiidi ei tohi turul kättesaadavaks teha ega kasutada ilma [biotsiidimääruse](#) kohaselt antud loata või [biotsiidiseaduse](#) kohaselt antud registreerimistunnistusega

Kõik biotsiidid peavad saama enne turul kättesaadavaks tegemist loa!

Biotsiidi registreerimistunnistust saab vaadata Terviseameti biotsiidiregistrist: [registreeritud biotsiidid.xls \(live.com\)](#)

Registreerimistunnistuse taotlemine

Biotsiidi ei tohi turul kättesaadavaks teha ega kasutada ilma biotsiidimääruse kohaselt antud loata või biotsiidiseaduse kohaselt antud registreerimistunnistusega.

Enne biotsiidi turul kättesaadavaks tegemist ja/või kasutamist, tuleb teha kindlaks kas biotsiidis olev(ad) toimeaine(d) vastavas tooteliigis on heakskiidetud ja/või kuuluvad ülevaatusprogrammi. Toimeainete staatust saab kontrollida [Euroopa Kemikaaliameti leheküljelt](#).

Kui Teie biotsiidis olev(ad) toimeaine(d) kasutatavates [tooteliikides](#) on ülevaatusprogrammi toimeainete nimekirjas või on neist mõned kantud heakskiidetud toimeainete nimekirja, siis tuleb biotsiidile taotleda [registreerimistunnistus](#).

LISAINFO

- > Üleminekuperioodil registreeritud biotsiidid (XLS)
- > Loa andmine Eestis biotsiidile Biobor JF (PDF)

Kust saada infot toote kasutusala ja koostise kohta - ohutuskaart

➤ Biotsiidi tohib kasutada ainult kohtades, mis on märgitud tema ohutuskaardil, Jaos 1 ja/või teistel tehnilistel teabekaartidel

1. jagu: Aine/seguna ning äriühingu/ettevõtja

identifitseerimine, kasutusala

2. jagu: Ohtude identifitseerimine

3. jagu: Koostis/teave koostisainete kohta

4. jagu: Esmaabimeetmed

5. jagu: Tulekustutusmeetmed

6. jagu: Meetmed juhusliku sattumise korral keskkonda

7. jagu: Käitlemine ja ladustamine

8. jagu: Kokkupuute ohjamine/isikukaitse

9. jagu: Füüsilised ja keemilised omadused

10. jagu: Püsivus ja reaktsioonivõime

11. jagu: Teave toksilisuse kohta

12. jagu: Ökoloogiline teave

13. jagu: Jäätmekäitlus

14. jagu: Veonõuded

15. jagu: Reguleerivad õigusaktid

16. jagu: Muu teave

Ohutuskaart koostatakse ka detergentidele (puhastusvahendid)

Koostatud: 18.04.2020
Vastavalt 1907/2006/EC
453/2010/EU
2015/830/EU

OHUTUSKAART Klinsept G

Klinkem OÜ

Klinsept G desinfitseerimisgeel kätele

1. AINE/SEGU NING ÄRIÜHINGU/ETTEVÕTJA IDENTIFITSEERIMINE

1.1. Aine või valmistise identifitseerimine

Tootetähis: **Klinsept G/ Händy** desinfitseeriv geel
Kaubanduslik nimetus:
Keemiline nimetus:
REACH nr.

1.2. Aine või segu kasutusalaad ning kasutusala, mida ei soovitata

Käte desinfitseerimise geel

1.3. Andmed ohutuskardi tarnija kohta

Tarnija (tootja/importija/ainuesindaja/allkasutaja/levitaja):

Klinkem OÜ

Aadress Tatari 64
 Tallinn
 Harjumaa
 10134
 tel.+ 372 610 6000
 e-posti aadress info@klinkem.ee

1.4. Päästeteenistuse nimi ja aadress

üldine hädaabi number 112.

Mürgistuskeskuse tel. nr. 16662

2. OHTUDE IDENTIFITSEERIMINE

2.1. Aine või segu klassifitseerimine

Klassifikatsioon määrus EÜ nr.1272/2008

Tuleohtlik vedelik, 2 H225

Silmade ärritus, 2 H319

Klassifikatsioon 67/548/EMÜ, 1999/45/EÜ

R10 Tuleohtlik

R 36 Ärritab silmi

2.2. Märgistuselemendid

Määruse EÜ nr.1272/2008 kohaselt:

Ohupiktogramm

3. KOOSTIS/ TEAVE KOOSTISAINETE KOHTA

3.1. Ülevaade koostisest

Toode on biotsiidi sisaldav segu.

3.2. Andmed koostisainete kohta

CAS nr./ EC nr	Tootetähis	Kontsent- ratsioon	REACH reg.nr.	Klassifikatsioon	
				Määrus 1272/2008 CLP	67/548/EMÜ
67-63-0/ 200-661-7	Propaan-2-ool	65 %	01- 2119457558- 25	Flam. Liq. 2 H225 Eye Irrit. 2 H319	F; R11
68424-85-1 /270-325-2	Kvaternaarsed ammooniumühen- did, bensüül- C12-C16- alküüldimetüül- kloriid	0,5 %	01- 2119983287- 23-0000	Acute tox. 4 (oral) H302 Skin Corr. 1B H314 Eye Dam. 1 H318 Aquatic Acute 1 H400 Aquatic Chronic 1 H410	F, Xi; R11, R36, R67

Ohumärgised pakenditel

Keemiatode on ohtlik, kui tema etiketile on märgitud vähemalt üks ohumärk

Ärritav – põhjustab tugevat silmade ärritust

Ka ökomärgisega tooted võivad sisaldada teatud ohtlikke kemikaale ja omada pakendil ohumärgist

Tundke kemikaalide ohumärgiseid!

Mürgistuse eesmärgiks on teavitada igaüht, kes kemikaali kasutab, sellega kaasnevatest võimalikest ohtudest

Kahjulik või ärritav – võib ärritada silmi, kopsu või muid elundeid; võib olla kahjulik sisse-hingamisel või allaneelamisel

Ohuklassid

Ohupiktogramm

Plahvatusohtlik

Tuleohtlik

Oksüdeeriv

Rõhu all olev gaas

Söövitav

Äge mürgisus

Terviseoht

Kahjulik, ärritav

Keskkonnaoht

Terviseohtlik - põhjustab pikaajalisi tervisekahjustusi (n vähk, mutatsioonid), mõjutab viljakust ja loote arengut

Söövitav - võib põhjustada raskeid nahapõletusi ja silmakahjustusi

Kohustuslik kriteerium: Paberrätikud, kosmeetilised salvrätikud ja tualettpaber peavad olema kloorita pleegitatud paberist või ökomärgisega

- Paberrätikute, kosmeetiliste salvrätide ja tualettpaberi rahvusvaheliselt või riiklikult tunnustatud ökomärgised (näiteks ELi ökomärgis, Nordic Swan, The Blue Angel, FSC või PEFC) on tõestus väiksemast keskkonnajalajäljest, mis saavutatakse keskkonnahoidlikuma tootmisprotsessi abil

FSC (Forest Stewardship Council) märgis. Seda märki kandev toode on pärit vastutustundlikult majandatud metsast

PEFC (The Programme for the Endorsement of Forest Certification) märgis. Säätliku metsamajandamise sertifikaat

- tooted on pleegitatud kloorita, kuna tselluloosikiudude pleegitamine klooriga tähendab, et kasutatakse rohkem energiat ja kemikaale

Soovituslik kriteerium: Ettevõtte kasutab ökomärgisega nõudepesuvahendeid

Soovituslik kriteerium: Ettevõtte kasutab ökomärgisega pesupesemisvahendeid

Pesupesemisvahendit ja nõudepesuvahendit kasutatakse võimalikult vähe (õiges koguses)

➤ Ökomärgised on samad, mis puhastusvahenditel

**MAYERI SENSITIVE
PESUGEEEL**

**MULIERES
LOODUSLIK
PESUGEEEL
SENSITIVE**

**FRIENDLY ORGANIC
ECOLUNES
RIIDEPESUVAHEND
BEEBIDELE JA
ALLERGIKUTELE**

Keelatud ained

- fosfaadid (fosfonaadid ei ole keelatud, kuid nende kasutamine on piiratud ning nad peavad olema biolagunevad)
- APEO (alküülfenooletoksülaadid) ja AP (alküülfenoolid ja nende derivaadid)
- EDTA (etüleendiamiintetraädikhape) ja selle soolad

Lõhnaained

- Toodetes ei tohi olla lõhnaaineid, mis sisaldavad nitromuskuseid või polütsükklisi muskuseid
- Lõhnaained, mille suhtes kohaldatakse kosmeetikamääruses sätestatud deklareerimisnõuet (tuleb märkida pakendile) ning lõhnaained, mis võivad põhjustada allergilist nahareaktsiooni või sissehingamisel põhjustada allergiat, astma sümptomeid või hingamisraskusi,
 - ei või esineda koguses $\geq 0,010\%$ (≥ 100 ppm) aine kohta

Soovituslik kriteerium: Igapäevasel koristusel kasutatakse kontsentreeritud keemilisi puhastusvahendeid ja doseerimissüsteemi

- Keskkonnajalajälje vähendamiseks on igapäevaseks kasutuseks mõeldud keemilised puhastusvahendid kontsentreeritud ning neid lahjendatakse kohapeal
- keemilised puhastustooted ostetakse kontsentreeritud kujul
- Ettevõttel on (lahjendamiseks) automaatne doseerimissüsteem

Soovituslik kriteerium: Puhastamiseks kasutatakse looduslikust kiust lappi

- naturaalse koostisega kangad nagu viskoos, linane, puuvill

Soovituslik kriteerium: Ettevõtte kasutab kemikaalivabu puhastus- ja desinfektsioonimeetodeid (köökidele see kriteerium ei kohaldu)

- deioniseeritud vee kasutus, vee elektrolüüs, kõrgsurvepesu jne.

Soovituslik kriteerium: Ettevõtte ei kasuta pesemisel ega puhastusel lõhnaaineid ega parfüümi

- Ettevõtte ei kasuta pesu- ega puhastustoodetes lõhnaaineid ega parfüümi ega tubades toalõhnastajaid (vähendamaks keskkonnajalajälge ja allergiliste reaktsioonide riski)
- See tingimus kehtib nii siis, kui pesu ja puhastuse eest vastutavad ettevõtte töötajad, kui ka siis, kui töö tellitakse kolmandalt isikult

Täna tähelepanu eest!

MÕTLE MIDA TARBID

VALI VÄHEM OHTLIKKE AINEID SISALDAVAID TOOTEID

Balti Keskkonnafoorum
heli.nommsalu@bef.ee

